Yrkeshögskolan

OMRÅDESANALYS 2026

# Tandvård

Myndigheten för yrkeshögskolan

# Innehållsförteckning

**Inledning** ..... **3**
Innehåll ..... 4
Yrkeshögskolans utbildningsinriktningar ..... 4
Avstämningar ..... 4
Yrkeshögskolans statistik ..... 5
Myndighetens bedömning av hur utbildningsutbudet bör dimensioneras ..... 5

**Tandvård** ..... **6**
Utfall ansökningsomgång YH-program 2025 ..... 7
Resultat från genomförda utbildningar inom YH-program ..... 8
Efterfrågan på kompetens på 3–5 års sikt ..... 9
Regionalt utbud och regional efterfrågan ..... 14
Myndighetens bedömning av hur utbildningsutbudet bör dimensioneras ..... 18

**Definitioner** ..... **19**

**FÄRDIGSTÄLLD: November 2026**

**DNR: MYH 2026/5888**

**ISBN: 978-91-90048-05-4**

# Inledning

Den här områdesanalysen är ett analysunderlag som visar hur Myndigheten för yrkeshögskolan ser på utbildningarnas resultat och efterfrågan på kompetens samt myndighetens bedömning av hur utbildningsutbudet bör dimensioneras.

I områdesanalysen presenteras pågående och beviljade utbildningsplatser för yrkeshögskoleutbildning som omfattar minst 100 yrkeshögskolepoäng (YH-program) och för kort yrkeshögskoleutbildning (YH-kurser). För YH-program presenteras resultat per utbildningsinriktning samt arbetsmarknadens efterfrågan på kompetens. Områdesanalysen avslutas med myndighetens bedömning av hur utbildningsutbudet bör dimensioneras.

Bedömningen bygger på en avvägning av vad som är rimligt att bevilja utifrån en rad faktorer, där de tre främsta är

- det ekonomiska utrymme som myndigheten beräknar ha för att bevilja statsbidrag och särskilda medel för programmen
- dimensionering av redan beviljade platser och pågående utbildningar
- efterfrågan på kompetens.

Det bör understrykas att bedömningen inte alltid motsvarar den faktiska efterfrågan på kompetens. För information om hur en ansökan prövas hänvisas till myndighetens bedömningshandbok som går att begära ut via myndighetens registratur. Myndigheten har begränsade medel och en mängd prioriteringar måste göras mellan samtliga utbildningsinriktningar. Det kan innebära att efterfrågan inte kan matchas med motsvarande antal utbildningsplatser. Andra faktorer kan också göra att det inte är rimligt att genomföra en ökning av en utbildningsinriktning.

Enligt förordningen (2011:1162) med instruktion för Myndigheten för yrkeshögskolan ska myndigheten analysera arbetsmarknadens behov av utbildningar inom yrkeshögskolan.

Målet med områdesanalysen är att bidra till ökad transparens och tydlighet. Analysen utgör ett stöd för myndighetens handläggare vid bedömning av ansökningar och kan även bidra till omvärldsanalys för andra intressenter.

## Innehåll

Strukturen är densamma för samtliga områdesanalyser. Varje områdesanalys innehåller följande information:

- Utfall av årets ansökan och det nya utbildningsutbudet
- Resultat från genomförda utbildningar
- Beskrivning av efterfrågan på 3–5 års sikt
- Regionalt utbud och regional efterfrågan
- Myndighetens bedömning av hur utbildningsutbudet bör dimensioneras

## Yrkeshögskolans utbildningsinriktningar

Det finns drygt 200 utbildningsinriktningar inom yrkeshögskolan. Till varje utbildningsinriktning hör en SUN-kod som myndigheten har tagit fram genom att utgå från *Svensk utbildningsnomenklatur* (SUN). All statistik som presenteras är uppbyggd efter detta system.

Varje utbildningsinriktning (SUN5) leder till en yrkesroll eller flera närliggande yrkesroller. Det finns också utbildningsinriktningar som kategoriseras som ”övriga” utbildningsinriktningar. Dessa SUN-koder kan innehålla både specifika utbildningar för vilka det av någon anledning saknas en dedikerad inriktning, eller mer obestämbara utbildningar som inte passar in i någon av de andra SUN-koderna.

Antalet utbildningsinriktningar kan förändras över tid. Myndigheten kan ta bort eller lägga till SUN-koder beroende på arbetsmarknadens utveckling.

## Avstämningar

Vid framtagandet av denna områdesanalys har avstämningar skett med berörda branscher eller andra relevanta aktörer som kan ge en samlad bild av efterfrågan på kompetens på nationell och regional nivå, när det har varit möjligt.

# Yrkeshögskolans statistik

Det finns mycket statistik om yrkeshögskolan och för den som vill veta mer hänvisas till myh.se och scb.se.

Här presenteras endast en begränsad del och det statistiska underlaget som tas upp är

- statistik över pågående och beviljade utbildningsplatser per utbildningsinriktning
- examensgrad från avslutade utbildningar per utbildningsinriktning
- andel i arbete från avslutade utbildningar per utbildningsinriktning
- arbetets överensstämmelse med utbildningen per utbildningsinriktning
- outnyttjade platser per utbildningsinriktning.

Statistik över pågående och beviljade utbildningsplatser utgör en grund för dimensionering av nya utbildningsplatser. Särskilt relevant att visa är statistik över platser per slutår, för att illustrera vilket utflöde av kompetens som utbildningarna kan bidra med per år om alla beviljade platser utnyttjas.

Statistiken visar också var i landet de beviljade utbildningarna finns. Utbildningar inom yrkeshögskolan ska ha en utifrån arbetslivets behov lämplig regional eller nationell placering varpå den regionala efterfrågan är en viktig aspekt när nya platser beviljas.

Examensgrad, andel i arbete, arbetets överensstämmelse med utbildningen samt outnyttjade platser är alla olika sätt att mäta utbildningarnas resultat per utbildningsinriktning.

# Myndighetens bedömning av hur utbildningsutbudet bör dimensioneras

Områdesanalysen avslutas med myndighetens bedömning av hur utbildningsutbudet bör dimensioneras utifrån en samlad analys av arbetsmarknadens behov. Bedömningarna baseras på de underlag och förutsättningar som är kända vid tidpunkten för analysens framtagande. Dessa bedömningar kan dock komma att revideras till följd av förändrade omvärldsfaktorer, myndighetens tillgängliga medel eller inkomna ansökningar.

# Tandvård

**Denna områdesanalys omfattar de utbildningsinriktningar inom yrkeshögskolan som bidrar till kompetensförsörjning inom tandvården.**

| | |
|---|---|
| **Tandsköterska** | SUN-KOD<br>**724ea** |

# Utfall ansökningsomgång YH-program 2025

### Inkomna och beviljade ansökningar

| Utbildningsinriktningar | Ansökningar | Beviljade ansökningar |
|---|---|---|
| Tandsköterska | 17 | 17 |

Källa: MYH.

### Pågående och beslutade platser per utbildningsinriktning och slutår.

| Utbildningsinriktningar | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 | 2030 |
|---|---|---|---|---|---|
| Tandsköterska* | 730 | 692 | 866 | 672 | 320 |

Färgmarkeringen visar vilka år som kommande beslut kan påverka.
*Innehåller tre utbildningar med 35 platser vardera inom utbildningsformen YH utan statsbidrag, slutår 2026, 2027 och 2028.
Källa: MYH.

Platser som beviljas efter ansökningsomgång 2026 påverkar i huvudsak slutåret 2029 och framåt beroende på utbildningarnas längd och studietakt. Nya platser kan fyllas på vid varje ansökningsomgång och på så vis byggs utflödet på framåt. Antal platser innebär tillgängliga utbildningsplatser och det är inte säkert att det motsvarar antal personer som examineras.

Beviljade utbildningar till tandsköterska omfattar 325 yrkeshögskolepoäng (YH-poäng) och har en studietakt på 100 procent. Observera att fem YH-poäng motsvarar en veckas heltidsstudier och 300 YH-poäng motsvarar ett och ett halvt års studier med en studietakt på 100 procent.

Det finns ytterligare områdesanalyser med koppling till branschen och utbildningsområdet hälso- och sjukvård samt socialt arbete, såsom *Funktionsnedsättning, psykiatri och socialt arbete*, *Sjukvård samt vård och omsorg av äldre* och *Teknikområden i sjukvården*.

# Resultat från genomförda utbildningar inom YH-program

**Examensgraden de tre senaste slutåren.**

| Utbildningsinriktningar | 2022 | 2023 | 2024 |
|---|---|---|---|
| Tandsköterska | 79 % | 80 % | 79 % |
| **Totalt för yrkeshögskolan** | **68 %** | **68 %** | **69 %** |

Källa: SCB.

**Andel i arbete och arbetets överensstämmelse med utbildningen året efter examen (avser examinerade 2024).**

| | | Överensstämmelse arbete – utbildning | | |
|---|---|---|---|---|
| **Utbildnings-inriktningar** | **Andel i arbete, procent** | **Helt/till största delen, procent** | **Till viss del, procent** | **Inte alls, procent** |
| Tandsköterska | 88 ± 4 | 87 ± 4 | 7 ± 4 | 6 ± 3 |
| **Totalt för yrkeshögskolan** | **81 ± 1** | **58 ± 1** | **25 ± 1** | **17 ± 1** |

Felmarginal angiven med 95 procents konfidensintervall.
Källa: SCB.

**Andel i arbete och arbetets överensstämmelse med utbildningen året efter examen (avser examinerade 2022–2024 sammanräknat).**

| | | Överensstämmelse arbete – utbildning | | |
|---|---|---|---|---|
| **Utbildnings-inriktningar** | **Andel i arbete, procent** | **Helt/till största delen, procent** | **Till viss del, procent** | **Inte alls, procent** |
| Tandsköterska | 90 ± 2 | 83 ± 2 | 9 ± 2 | 8 ± 2 |
| **Totalt för yrkeshögskolan** | **85 ± 0** | **62 ± 0** | **25 ± 0** | **13 ± 0** |

Felmarginal angiven med 95 procents konfidensintervall.
Källa: MYH.

**Andel outnyttjade platser per startår.**

| Utbildningsinriktningar | 2023 | 2024 | 2025 |
|---|---|---|---|
| Tandsköterska | 2 % | 3 % | 3 % |
| **Totalt för yrkeshögskolan** | **11 %** | **10 %** | **10 %** |

Källa: MYH.

### Sammanfattande reflektion över resultat från genomförda utbildningar

Utbildningarna till tandsköterska uppvisar genomgående goda och stabila resultat. Examensgraden ligger högre än genomsnittet för yrkeshögskolan, etableringen på arbetsmarknaden är hög och utbildningsplatserna nyttjas mycket väl.

En viktig förutsättning för att stärka kompetensförsörjningen via yrkeshögskolan är att utbildningsanordnare och arbetsliv tillsammans arbetar för att öka eller bibehålla en redan hög examensgrad, vilket bidrar till ett större utflöde av potentiell arbetskraft. Därtill behöver samverkan främja att examinerade får arbete som överensstämmer med utbildningens inriktning. För att motverka outnyttjade platser uppmanar myndigheten anordnare att inte ansöka om fler platser än vad som bedöms möjligt att fylla med studerande. Eftersom konkurrensen om myndighetens medel är stor kan ett mer effektivt resursutnyttjande möjliggöra att fler utbildningar beviljas.

# Efterfrågan på kompetens på 3–5 års sikt

*Hälso- och sjukvårdsrapporten 2025 – Om läget och utvecklingen i regionernas hälso- och sjukvård* från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) visar att svensk hälso- och sjukvård fortsatt står stark i flera avseenden. Den åtgärdbara dödligheten är låg ur ett europeiskt perspektiv, de medicinska resultaten förbättras inom flera områden och förtroendet för vården är generellt högt. Parallellt kvarstår strukturella utmaningar, där personalbrist, vårdköer och ojämlik vård utgör centrala problem.

En central utmaning är den långsiktiga kompetensförsörjningen, som bland annat påverkas av den demografiska utvecklingen. I SKR:s rapport *Välfärdens kompetensförsörjning* (2024) framgår att Sverige står inför omfattande demografiska förändringar. En åldrande befolkning i kombination med ett sjunkande barnafödande förändrar befolkningsstrukturen och därmed behoven av välfärdstjänster. Samtidigt ökar antalet personer i arbetsför ålder i mycket begränsad utsträckning, vilket leder till ökande brist på arbetskraft. Kompetensförsörjningen utgör därmed en av de största utmaningarna framöver, både för välfärden och för den svenska arbetsmarknaden i stort.

Arbetsförmedlingens analys *Var finns jobben? Och var finns arbetskraften?* (2025) bekräftar ovanstående bild av omfattande rekryteringsproblem och arbetskraftsbrist inom stora delar av

hälso- och sjukvården. Enligt Arbetsförmedlingen väntas efterfrågan på arbetskraft öka på fem års sikt, i synnerhet inom hälso- och sjukvården, till följd av den demografiska utvecklingen med fler äldre. Detta riskerar att ytterligare fördjupa redan betydande kompetensförsörjningsproblem. Åtgärder såsom fler utbildningsplatser, ökad arbetskraftsinvandring och fortsatt yrkesvägledning bedöms nödvändiga, men inte tillräckliga. För att långsiktigt möta behoven krävs även förbättrad arbetsmiljö, mer attraktiva arbetsvillkor och ökade möjligheter till heltid, i syfte att bättre ta tillvara befintlig arbetskraft och stärka välfärdsyrkenas attraktionskraft. Därtill har politiska prioriteringar, budgetering och styrning stor betydelse för kompetensförsörjningen.

Utöver den demografiska utvecklingen och arbetskraftsbristen påverkas hälso- och sjukvården och tandvården även av förändringar i omvärlden. Utredningen *Stärkt patientsäkerhet genom rätt kompetens – utifrån hälso- och sjukvårdens och tandvårdens behov* (SOU 2025:63) lyfter exempelvis fram aspekten av det förändrade säkerhetsläget i omvärlden och dess betydelse för den svenska sjukvården och tandvården. Utredningen framhåller att det geopolitiska läget, med bland annat kriget i Ukraina, Sveriges NATO-medlemskap och en ökad osäkerhet i internationellt samarbete, innebär att Sverige och Europa i högre grad behöver ta ansvar för sin egen säkerhet. Enligt utredningen kan den ökade geopolitiska osäkerheten medföra flera utmaningar, såsom resursbrist, stigande kostnader, behov av stärkt beredskap samt ett ökat tryck på vården till följd av migration. För att möta dessa utmaningar krävs en flexibel och robust planering för att säkerställa att vården kan fortsätta levereras på ett effektivt och säkert sätt. Utredningen framhåller även vikten av att personalen har rätt kompetens och ges möjlighet till fortbildning.

### Tandsköterska

Tandsköterskor arbetar i team med tandläkare och tandhygienister och assisterar vid undersökningar och behandlingar. De förbereder utrustning och material samt rengör och steriliserar instrument. Beroende på utbildning, erfarenhet och arbetsplats kan tandsköterskan även utföra självständiga arbetsuppgifter, exempelvis ta röntgenbilder och tandavtryck eller ge bedövning. Arbetet omfattar även förebyggande tandvård och tandhälsoinformation samt administrativa och serviceinriktade uppgifter, såsom journalhantering, tidsbokning och patientmottagning. Tandsköterskor arbetar främst inom Folktandvården, det vill säga den offentligt drivna tandvården i landets regioner, samt på privata tandvårdskliniker. De kan även arbeta inom specialist- och sjukhustandvård. Det finns också möjligheter till vidareutbildning och specialisering, exempelvis inom tandreglering och tandkirurgi.

Myndigheten för yrkeshögskolan har utfärdat föreskrifter om nationellt likvärdigt innehåll för utbildningar inom yrkeshögskolan med inriktning tandsköterska (MYHFS 2020:3). I föreskrifterna anges även särskilda förkunskapskrav avseende språkkunskaper i svenska och engelska. Det pågår för närvarande en översyn av föreskrifterna.

Eftersom yrkeshögskolan utgör den enda etablerade utbildningsvägen till tandsköterska i Sverige finns det inte några alternativa, formella utbildningsvägar till yrkesrollen. Branschaktörerna är överens om vikten av utbildade tandsköterskor, inte minst ur ett patientsäkerhetsperspektiv. Enligt branschaktörerna kan det dock ibland vara svårt att rekrytera utbildade tandsköterskor och att arbetsgivare därför i stället anställer personal utan tandsköterskeutbildning som därefter får intern utbildning på kliniken. Vision lyfter även utmaningen med att bedöma hur utländska tandsköterskeutbildningar motsvarar de svenska

kraven för yrket. Enligt Svenska tandsköterskeförbundet (STF) är bristen på utbildade tandsköterskor en utmaning som behöver tas på allvar samtidigt som det är viktigt att inte låta kompetensförsörjningsproblem leda till att kraven på utbildning och yrkeskompetens sänks. Förbundet menar också att internutbildningar kan vara ett värdefullt komplement för introduktion och kompetensutveckling, men att de inte fullt ut kan ersätta den breda och strukturerade kunskap som en tandsköterskeutbildning ger. När det gäller personer med utländsk tandsköterskeutbildning menar STF att det är angeläget att det finns tydliga och rättssäkra processer för att bedöma hur utbildningarna motsvarar fastställda svenska kompetenskrav.

STF utfärdar certifikat till medlemmar som har genomgått tandsköterskeutbildning inom yrkeshögskolan, men även till tandsköterskor med adekvat äldre utbildning. Syftet med certifieringen är att stärka yrkets status genom att synliggöra de tandsköterskor som är utbildade enligt en nationell utbildningsplan och särskilja dem från tandsköterskor som saknar sådan utbildning.

STF och Vision har under flera år verkat för införandet av en skyddad yrkestitel för tandsköterskor, vilket de menar skulle öka patientsäkerheten och förbättra tandvårdens effektivitet. I utredningen *Stärkt patientsäkerhet genom rätt kompetens – utifrån hälso- och sjukvårdens och tandvårdens behov* (SOU 2025:63) görs dock bedömningen att tandsköterskeyrket inte uppfyller kriterierna för yrkesreglering. Utredningen konstaterar att tandsköterskor utför viktiga arbetsuppgifter och numera även vissa egna behandlingar på patienter efter delegation från tandläkare. Eftersom arbetet sker under tandläkares överinseende har tandsköterskor emellertid inte ett självständigt vårdansvar, varför en reglering av yrket inte bedöms vara proportionerlig. Utredningen förordar att patientsäkerheten i stället kan tryggas genom utbildning, certifiering och fortbildning utan att införa en skyddad titel.

Utredningens bedömning delas dock inte av STF, som menar att slutsatserna i SOU 2025:63 inte står i proportion till det ansvar och de arbetsuppgifter som dagens tandsköterskor utför, då de sedan flera år arbetar självständigt och utan direkt övervakning med en rad arbetsuppgifter. Förbundet delar dock utredningens uppfattning om att fortbildning är avgörande för en säker och modern tandvård, men framhåller att den inte kan ersätta en fastställd grundkompetens. I detta sammanhang menar STF att en gemensam nationell nivå för tandsköterskors grundkompetens behövs som referens för att kunna identifiera kunskapsluckor och behov av kompetensutveckling.

Vid sidan av frågan om yrkesreglering har Vision även uppmärksammat utmaningar kopplade till tandsköterskors arbetsmiljö, arbetsvillkor och yrkets attraktivitet. Rapporten *Tandsköterskors arbetsmiljö – Höga krav och låg kontroll* (2024) visar att tandsköterskor har ett högt engagemang i sitt arbete, men samtidigt möter höga krav, stress, begränsat inflytande, bristfälligt stöd från chefer samt hög sjukfrånvaro och sjuknärvaro. Vision pekar på behovet av förbättrade löner, arbetsvillkor och utvecklingsmöjligheter för att stärka yrkets attraktivitet. Enkätresultat som Vision redovisade 2025 visar dessutom att över 50 procent vill lämna yrket.

När det gäller yrkesgruppens storlek och utveckling visar Statistiska centralbyråns (SCB:s) yrkesregister att det fanns cirka 11 900 anställda i yrkesgruppen 5350 – tandsköterskor år 2024, jämfört med omkring 10 700 anställda år 2020. Av de anställda hade cirka 5 700 personer en eftergymnasial utbildning kortare än tre år, en kategori som inkluderar yrkeshögskoleutbildning.

Detta motsvarar 48 procent av samtliga anställda år 2024, jämfört med 38 procent år 2020. Vidare visar statistiken att det år 2024 fanns cirka 1 460 anställda i åldern 55–59 år, vilket innebär att omkring 290 personer per år i genomsnitt kan förväntas gå i pension under perioden 2030–2034. SCB:s statistik visar också att ett 40-tal tandsköterskor är registrerade som egna företagare.

Sammantaget visar SCB:s statistik att yrkesgruppen växer och att andelen med kortare eftergymnasial utbildning har ökat, vilket är förenligt med yrkeshögskolans centrala roll i utbildningen av tandsköterskor. Det bör även noteras att ersättningsrekrytering till följd av pensionsavgångar utgör ett av flera skäl till nyanställningar inom yrkesgruppen.

Vidare visar SCB:s rapport *Regionala trender och prognoser 2025 – med sikte på år 2040, nationella bedömningar* (2026) att efterfrågan på tandsköterskor beräknas öka med cirka 15 procent fram till 2040. Bakom ökningen ligger bland annat den utbildningsväxling som väntas fortsätta, med en högre andel yrkeshögskoleutbildade tandsköterskor, samt befolkningstillväxten, som antas bidra till en ökad efterfrågan på tandvård. Därtill väntas pensionsavgångarna inom yrkesgruppen bli stora i jämförelse med genomsnittet på arbetsmarknaden. Trots den ökade efterfrågan prognostiserar SCB en risk för ett visst överskott på utbildade tandsköterskor 2040. Prognosen tar dock inte hänsyn till de anpassningar av utbildningsvolymerna som ingår i Myndigheten för yrkeshögskolans uppdrag.

SKR genomför vartannat år en enkätundersökning om rekryteringsläget för yrkeshögskoleyrken i kommuner och regioner. Undersökningen omfattar ett antal yrkesgrupper, däribland tandsköterska. Nedan redovisas resultaten för år 2025, med jämförbara uppgifter för år 2023 angivna inom parentes, följt av en avslutande summering.

- 100 procent (88) av regionerna uppger att de har sökt tandsköterskor under det senaste året.
- Bland de regioner som rekryterat uppger 71 procent (50) att det råder brist på sökande, medan 18 procent (36) bedömer att det råder balans mellan tillgång och efterfrågan. Sex procent (noll) uppger att det finns god tillgång på sökande, medan resterande andel har svarat vet inte eller inte lämnat något svar.
- På tre års sikt bedömer 47 procent (38) av regionerna att antalet anställda kommer att vara oförändrat, medan 41 procent (38) uppger att antalet kommer att öka. Noll procent (sex) bedömer att antalet anställda kommer att minska.
- Sammantaget tyder regionernas bedömningar på att rekryteringsläget för tandsköterskor har blivit mer ansträngt mellan 2023 och 2025, samtidigt som framtidsbedömningarna pekar mot ett fortsatt eller ökat behov.

När det gäller efterfrågan på arbetskraft bedömer Arbetsförmedlingen arbetsmarknadsläget som gynnsamt. Enligt myndighetens yrkesbarometer från juni 2026 finns det i nuläget stora möjligheter till arbete för tandsköterskor och på fem års sikt förväntas efterfrågan öka jämfört med idag.

Utöver vad som redan nämnts i rapporten finns ytterligare faktorer som kan påverka kompetensbehovet av tandsköterskor.

En sådan faktor är det förstärkta högkostnadsskyddet för tandvård (bet. 2025/26:SoU10), som infördes den 1 januari 2026. Reformen innebär att det tidigare högkostnadsskyddet har kompletterats med särskild tandvårdsersättning för personer som är 67 år eller äldre. Stödet innebär att patienten betalar 10 procent av respektive åtgärds referenspris vid behandling, medan staten ersätter resterande 90 procent. Reformen syftar till att minska ekonomiska hinder för tandvård och möjliggöra för fler äldre med tandvårdsbehov att få behandling. Enligt Praktikertjänst har reformen hittills inte medfört fler äldre patienter, men däremot mer omfattande behandlingar inom denna patientgrupp, vilket ökar behovet av insatser från tandvårdspersonalen. STF framhåller i sin tur att tandvårdsreformen och den äldre befolkningens växande vårdbehov medför ökade krav på tillgång till utbildade tandsköterskor.

Även förändrade arbetssätt kan påverka kompetensbehovet. Enligt flera branschaktörer har tandsköterskor fått fler arbetsuppgifter till följd av ökad delegering och arbetsfördelning. Praktikertjänst beskriver exempelvis att det numera är vanligt att en tandläkare arbetar i två patientrum parallellt, med en tandsköterska i respektive rum. STF beskriver att arbetsfördelningen även kan innebära att fler tandsköterskor arbetar tillsammans med en och samma tandläkare. Förbundet menar också att den ökade delegeringen av arbetsuppgifter inom tandvården understryker vikten av att tandsköterskeyrket bemannas av utbildade tandsköterskor. SKR ser samtidigt behov av ett mer förebyggande arbete inom tandvården, bland annat genom att involvera fler yrkesroller, såsom hälsopromotörer som arbetar preventivt utanför den traditionella tandvårdsmiljön. Vision framhåller därutöver att AI-utvecklingen hittills inte bedöms ha någon märkbar påverkan på kompetensbehovet för tandsköterskor, till skillnad från vad som kan ses inom många andra yrken.

Kompetensbehovet påverkas också av tillgången till andra yrkesgrupper i tandvårdsteamet. Enligt Praktikertjänst medför bristen på tandhygienister att fler aktörer uppmuntrar tandsköterskor att vidareutbilda sig till tandhygienister, vilket kan minska antalet yrkesverksamma tandsköterskor. Samtidigt uppger SKR att en ökad tillgång till tandläkare har bidragit till ett ökat behov av tandsköterskor. STF menar dock att tillgången på tandläkare varierar i landet, med högre tillgång i södra Sverige och större brist i norra Sverige. Trots sambandet mellan tillgången på tandläkare och efterfrågan på tandsköterskor råder det enligt STF brist på tandsköterskor i norra Sverige, parallellt med bristen på tandläkare.

I myndighetens dialog med branschaktörerna bekräftas bilden av ett fortsatt kompetensbehov av tandsköterskor. Sammantaget bedömer aktörerna att dimensioneringen av utbildningsplatser bör bibehållas på nuvarande förhöjda nivå.

### YH-kurser

Yrkeshögskolans kurser kan vara ett bra verktyg för kompetensutveckling av dem som redan är yrkesverksamma.

Myndigheten för yrkeshögskolan har beviljat platser för YH-kurser inom utbildningsinriktningen tandsköterska med inriktning mot bland annat munhälsa och hållbarhet, diagnostik och bettfunktion, anestesi och akut omhändertagande samt tandvård för äldre.

**Beviljade platser inom kurser per utbildningsinriktning och startår.**

| Utbildningsinriktningar | 2025 | 2026 | 2027 |
|---|---|---|---|
| Tandsköterska | 155 | 100 | 150 |
| **Totalsumma** | **155** | **100** | **150** |

Färgmarkeringen visar vilka år som kommande beslut kan påverka.
Källa: MYH.

I utredningen *Stärkt patientsäkerhet genom rätt kompetens – utifrån hälso- och sjukvårdens och tandvårdens behov* (SOU 2025:63) framgår att den snabba medicinska och tekniska utvecklingen ställer ökade krav på hälso- och sjukvårdspersonalen att skyndsamt kunna tillgodogöra sig ny kunskap och nya arbetsmetoder. För att detta ska vara möjligt krävs tillgängliga och strukturerade former för vidareutbildning och fortbildning.

Behovet av fortbildning återspeglas även i kommunernas och regionernas efterfrågan på YH-kurser. SKR:s undersökning *Rekryteringsläget för yrkeshögskoleyrken i kommuner och regioner* från 2025 visar att 57 procent av kommunerna och 53 procent av regionerna bedömer att de har behov av YH-kurser inom området hälso- och sjukvård samt socialt arbete.

I dialog med branschorganisationerna framkommer att YH-kurser kan vara relevanta för fortbildning av tandsköterskor. Aktörerna framhåller vikten av kompetensutveckling för att stärka och behålla personal. Även om kompetensutvecklingen i dag till stor del sker genom interna utbildningar kan YH-kurser utgöra ett värdefullt komplement. Vision ser behov av specialistinriktade YH-kurser för tandsköterskor, både för att stärka den enskildes yrkesposition och för att främja kvarstannande i yrket. STF betonar att sådana kurser framför allt är relevanta för personer med en adekvat tandsköterskeutbildning om 325 YH-poäng. SKR lyfter därutöver behovet av ökad kompetens inom förebyggande tandvård hos kommunernas vård- och omsorgspersonal.

# Regionalt utbud och regional efterfrågan

Nedan presenteras regionalt utbud inom YH-program och regional efterfrågan på kompetens per utbildningsinriktning.

Utbildningsinriktningen tandsköterska presenteras i ett avsnitt som inleds med en tabell över det regionala platsutbudet. Därefter följer en sammanfattning av regionernas bedömning av kompetensbehov i den egna regionen. Därutöver kan eventuellt även annan information om regionala behov anges.

Myndigheten samlar årligen in information om regionernas kompetensbehov genom formulär som skickas till regionalt utvecklingsansvariga (RUA). Bedömningarna avser behov på 3–5 års sikt. Att en region inte svarar behöver inte betyda att det saknas efterfrågan på kompetens inom en utbildningsinriktning.

**Utbildningar till tandsköterska. Antal platser per region/län och slutår.**

| Platser med slutår per län | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 | 2030 |
|---|---|---|---|---|---|
| Dalarna | | 25 | 25 | 25 | |
| Gävleborg | | | 35 | 35 | 35 |
| Halland | 35 | 35 | | 35 | |
| Jämtland | 20 | | 20 | 20 | |
| Jönköping | 35 | 35 | 35 | 35 | 35 |
| Kalmar | 22 | | 22 | 22 | |
| Kronoberg | 25 | | 20 | 20 | |
| Norrbotten | 30 | 30 | 30 | 30 | 30 |
| Skåne | 93 | 58 | 95 | 95 | 95 |
| Stockholm | 105 | 105 | 105 | 105 | 70 |
| Södermanland | 35 | 35 | 35 | | |
| Uppsala | 35 | 35 | 35 | | |
| Värmland | 35 | | 35 | | |
| Västerbotten | 35 | | 35 | | |
| Västmanland | 35 | 70 | 35 | 35 | |
| Västra Götaland | 85 | 134 | 109 | 55 | 25 |
| Örebro | | 25 | 25 | 25 | |
| Jönköping* | 35 | 35 | 30 | 30 | 30 |
| Gotland, Jönköping och Östergötland* | 35 | 35 | | 35 | |
| Skåne och Västernorrland* | 35 | 35 | 35 | 35 | |
| Halland* | | | 35 | 35 | 35 |
| Stockholm och Västmanland* | | 35 | 35 | 35 | |

Färgmarkeringen visar vilka år som kommande beslut kan påverka.

*Flera orter har uppgetts i ansökan. Det är inte säkert att utbildning kommer att genomföras på samtliga av dessa orter.

Källa: MYH.

Femton regioner bedömer att det inom en tre- till femårsperiod kommer att råda brist på tandsköterskor. Dessa regioner är Blekinge, Dalarna, Gävleborg, Jämtland Härjedalen, Jönköpings län, Kronoberg, Norrbotten, Skåne, Stockholm, Sörmland, Värmland, Västernorrland, Västmanland, Västra Götaland och Örebro län. Nedan sammanfattas regionernas kommentarer.

- Region Dalarna bedömer att bristen på tandsköterskor är stor och att kompetensbehovet väntas öka, bland annat till följd av pensionsavgångar, relativt hög personalomsättning, en åldrande befolkning och planerna på ett akademiskt tandvårdscentrum i Falun runt år 2030.

- Region Gävleborg uppger att det råder kompetensbrist och rekryteringssvårigheter inom både offentlig och privat tandvård.

- Region Jämtland Härjedalen anger att det råder brist på tandsköterskor och tandhygienister och att efterfrågan bedöms öka.

- Region Norrbotten uppger att det finns ett tydligt och återkommande behov av tandsköterskor i länet, med begränsad tillgång på utbildade.

- Region Skåne bedömer att det föreligger brist och stora jobbmöjligheter, med låg arbetslöshet bland examinerade.

- Region Stockholm framhåller att det är viktigt med kontinuitet och kvalitet i utbildningen.

- Region Sörmland bedömer att det är fortsatt stor brist på tandsköterskor, både regionalt och nationellt.

- Region Värmland uppger att efterfrågan på tandsköterskor i länet är kontinuerlig och väntas öka på tre till fem års sikt, bland annat till följd av hög personalomsättning och kommande pensionsavgångar. Rekryteringssvårigheterna är generellt större i glesbygdsområden.

- Region Västmanland bedömer att efterfrågan på tandsköterskor är fortsatt stor, särskilt i mindre kommuner, och att utbildningen har en central roll i den framtida kompetensförsörjningen.

- Region Örebro län uppger att kompetensförsörjningsläget för tandsköterskor är sårbart, med brist hos både privata och offentliga arbetsgivare. En ny lagändring kan bidra till ökad efterfrågan för målgruppen äldre. Bristen är särskilt påtaglig i ytterområden och i Karlskoga, där konkurrensen om arbetskraft är stor.

I två regioner, Halland och Uppsala, bedöms kompetensbehovet av tandsköterskor vara i balans på tre till fem års sikt. Region Halland uppger att tandsköterskor har en god ställning på arbetsmarknaden, med hög andel i sysselsättning eller studier, låg arbetslöshet och genomsnittlig matchning.

### Regionernas kompetensbehov inom hälso- och sjukvård samt socialt arbete

Utbildningsinriktningen tandsköterska ingår i utbildningsområdet hälso- och sjukvård samt socialt arbete, varpå regionernas mer övergripande kommentarer om området sammanfattas nedan.

En övervägande majoritet av landets regioner bedömer att det inom en tre- till femårsperiod kommer att råda kompetensbrist inom de yrkesroller som omfattas av utbildningsområdet hälso- och sjukvård samt socialt arbete. Ingen av regionerna bedömer att det kommer att råda balans mellan utbud och efterfrågan eller att ett överskott av kompetens kommer uppstå inom området.

Den samlade bilden från regionerna är att branschen präglas av omfattande och växande kompetensförsörjningsutmaningar, drivna av en åldrande befolkning, ökade vårdbehov och stora pensionsavgångar. Redan i dag råder betydande brist på personal inom såväl breda vårdyrken som mer specialiserade funktioner, och efterfrågan bedöms öka ytterligare på tre till fem års sikt.

Behoven omfattar både gymnasialt utbildad personal, där undersköterskor utgör den största gruppen, och eftergymnasiala yrkesroller såsom tandsköterskor, stödpedagoger, socialpedagoger, sjukhusteknisk personal samt specialistutbildade undersköterskor, särskilt inom äldreomsorg, psykiatri och akutsjukvård.

Digitalisering, e-hälsa och omställningen till nära vård förändrar samtidigt kompetenskraven och ökar behovet av teknisk, digital och samordnande kompetens. Yrkesrollerna breddas därmed och ställer i allt högre grad krav på en kombination av medicinsk, kommunikativ och teknisk kompetens.

Sammantaget bedöms kompetensbehoven inom utbildningsområdet vara mycket omfattande även på längre sikt, där yrkeshögskolan utgör ett centralt verktyg för att möta såväl volymbehov som behov av specialiserad kompetens.

### Avslutande kommentar om regionala kompetensbehov

Ovanstående platsöversikt visar på en stor geografisk spridning av utbildningsplatserna. Detta ligger i linje med att det finns arbetstillfällen och kompetensbehov i stora delar av landet, vilket även återspeglas i SCB:s yrkesstatistik för 2024. Drygt hälften av de anställda återfinns i storstadsregionerna, samtidigt som yrkesgruppen är geografiskt spridd och finns representerad i samtliga län.

I dialog med branschaktörerna framkommer att utbildningarnas geografiska tillgänglighet är betydelsefull för kompetensförsörjningen. Tandsköterskeutbildningar behöver finnas nära de studerandes hemort eller erbjudas på distans. En stark lokal och regional förankring uppges vara en framgångsfaktor och kan även bidra till de positiva utbildningsresultaten.

Branschaktörerna framhåller att det finns särskilt stora rekryteringsutmaningar i de norra delarna av Sverige samt i glesbygd och ytterområden, vilket talar för betydelsen av ett geografiskt tillgängligt utbildningsutbud i dessa områden. Praktikertjänst lyfter även fram rekryteringssvårigheter i Dalarna, men uppger att sådana svårigheter kan förekomma även i storstadsregionerna, trots ett större utbildningsutbud. SKR pekar i sammanhanget på

utmaningen att säkerställa en jämlik tillgång till tandvård i hela landet, samtidigt som man får signaler om ett trendbrott med fler sökande till tandläkartjänster i flera regioner. Det kan tolkas som en försiktigt positiv utveckling.

## Myndighetens bedömning av hur utbildningsutbudet bör dimensioneras

### Tandsköterska

De senaste årens beviljanden har inneburit en viss ökning av utbildningsvolymerna, sett till antalet beslutade platser per slutår. Analysen visar att arbetsmarknadens behov av tandsköterskor är fortsatt stort även framöver. Samtidigt finns skäl att följa upp effekterna av den tidigare utökningen och se hur utbildningsresultaten utvecklas och bidrar till kompetensförsörjningen. Mot denna bakgrund är myndighetens bedömning att dimensioneringen av utbildningsplatser i stort bör bevaras på den förhöjda nivån.

| Definitioner | |
|---|---|
| **Andel i arbete** | De examinerades sysselsättning följs upp årligen via en enkät. Det huvudsakliga syftet är att ta reda på hur stor andel av de examinerade som har ett arbete året efter examen och hur väl arbetet överensstämmer med utbildningen.<br><br>Andel i arbete avser examinerade som har uppgett att de har arbete året efter sin examen. Studerande på utbildningar som inte ger examen eller som inte har tagit examen ingår inte i undersökningen. |
| **Arbetets överens-stämmelse med utbildningen** | Arbetets överensstämmelse med utbildningen, för examinerade som uppgett att de har ett arbete året efter sin examen, mäter hur väl arbetet överensstämmer med utbildningen enligt tre indelningar: helt eller till största delen, till viss del eller inte alls.<br><br>Studerande på utbildningar som inte ger examen eller som inte har tagit examen ingår inte i undersökningen. |
| **Examensgrad** | Statistiska centralbyrån (SCB) är ansvarig för officiell statistik om yrkeshögskolan. Den officiella statistiken innehåller bland annat statistik om examinerade och examensgrad.<br><br>Examensgrad beräknas som andel examinerade av antagna som bedrivit studier på utbildningar som ger examen.<br><br>Examinerade avser antagna som har uppfyllt alla villkor för examen. Examinerade hänförs till det slutår som en utbildningsomgång har.<br><br>För examinerade finns en eftersläpning i statistiken på grund av sena kompletteringar. Uppgifter för det senaste referensåret redovisas därför i november. |
| **Konfidensintervall** | Eftersom svarsbortfall förekommer är statistiken behäftad med viss osäkerhet. De redovisade procenttalen är därför skattningar med ett 95-procentigt konfidensintervall, vilket innebär att det sanna värdet ligger inom ett visst intervall med 95 procents säkerhet. Intervallet skrivs ut bredvid punktskattningen (andelen) med symbolen ±, till exempel 90 ± 2. Det betyder att det sanna värdet, med 95 procents säkerhet ligger mellan 88 och 92 procent (SCB). |
| **Utnyttjade platser** | Outnyttjade platser avser summan av inställda platser och outnyttjade platser tre veckor efter start på varje enskild utbildningsomgång. |
| **SUN-inriktningar** | Svensk Utbildningsnomenklatur (SUN) är en klassificering av utbildningar som SCB ansvarar för. Den är en standard för klassificering av enskilda utbildningar samtidigt som den utgör ett system för aggregering av utbildningar till större grupper. Varje utbildning grupperas efter SUN-inriktning. Den mest aggregerade nivån är en position (en siffra). Den mest detaljerade nivån är fyra positioner (tre siffror och en bokstav).<br><br>Myndigheten för yrkeshögskolan behöver dock kunna gruppera utbildningarna efter en mer detaljerad indelning än den officiella. Därför har myndigheten gjort en egen utvidgning av SUN genom att skapa en femte position bestående av ytterligare en bokstav. Syftet med den lokala utvidgningen är att komma närmare yrken och yrkesroller. |

# Rätt kompetens i rätt tid.

Myndigheten för yrkeshögskolan

Myndigheten för yrkeshögskolan
Box 145
721 05 Västerås
www.myh.se